

202.

§. 3. Objectum verò contemplandum facimus res omnes, quæ cognosci possunt. Cognosci autem possunt substantiæ & accidentia; materialia & immaterialia; universalia & singularia; entia realia & rationis; quod probare brevitatis amore supersedemus. Qui tamen probationem avet, adeat autores, imprimis B. Sperlingium *l. c. Danhavverum Colleg. Psychol. p. 187. p. 202.* Scheiblerum, *L. 1. de an. part. 2. disp. 4. th. 11. 12.* Aristotelem *L. 3. de an. c. 4.* Conf & Francisc Titelm. *L. 11. Phys. c. 1.* Distingvunt aliàs res in eas, quæ supra, quæ juxta, & quæ infra sunt rationem, circa nullas tamen planè otiosam deprehendim^{us} Rationem. Cognoscit enim modò θετικῶς positivè, modò ἀρνητικῶς atque negativè, modò ἐξοχικῶς per viam eminentiæ. Attamen non simul & eodem modo considerantur, sed successivè, & ταχικῶν ὄντων ἀπὸ παντὸς τρέχει admonente Thalete apud Laert. Hinc non abs re dixit Virgilius, igneum vigorem illi à Deo esse inditum, videlicet propter agitationem, quæ nunquam acquiescit, docente Cicerone.

§. 4. Diximus autem objectum esse res omnes, scil. Adæquationis. Duplex enim solet constitui objectum, materiale aliud, aliud formale. Illud iterum vel Adæquationis est, quod cum intellectu recipitur, adeoque nec latius, nec angustius eo est: vel Primitatis; quod temporis & ordinis primitate ab intellectu cognoscitur. Formale s formalitatis est, quod modum, quo intellectus circa intelligibile versatur, determinat. Istud in nostra descriptione expressimus, reliqua non excludentes. Illud sunt singularia sensibilia singularia, quia his cognitis idem universalia formantur: sensibilia, quia nihil est in intellectu, quin prius fuerit in sensu, docente Sperlingio. *l. c.* Hoc verum est, unicum & gratisimum mentis ferculum. Probè tamè hic tenendum, quod monet Mendoza. *disp. 5. de an. s. 3. §. 15.* Intellectum non semper tendere in verum realiter, sed in verum realiter & apparenter, alioquin nunquam deciperetur, decipitur autem, quia præstat assensum objecto, quod non est. Sicut enim evidentia objecti necessitat intellectum ad illius assensum, ita evidentia falsitatis illum ad non assentiendum necessitat.

§. 5. Quomodo verò Rationis fiat cognitio nobis paucis disqui-